Το πιο σταθερό πόδι τής πολιτικής ετερονομίας: Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία

Του Γιώργου Κτενά

Το μουδιασμένο ενδιαφέρον που προέκυψε για τις εκλογές συνοδεύτηκε από μια στοιχειώδη αναπλαισίωση της νομιμοποίησης που έχουν τα κόμματα εξουσίας, αλλά σε περιβάλλον ευρύτερης περιφρόνησης προς το πολιτικό σύστημα. Ο λόγος που συμβαίνει αυτό αφορά το σώριασμα της ονειροφαντασίας που είχε δημιουργήσει η Αριστερά, καθώς οι ρεφορμιστικές προτάσεις και πολιτικές δεν ξέφυγαν ποτέ από τα στενά όρια της σοσιαλδημοκρατίας (όπως συμβαίνει παγκόσμια). Παρόλα αυτά κατάφερε να αφομοιώσει στην πρώτη κυβερνητική πορεία προς την εξουσία ένα μεγάλο μέρος τής κινηματικής πρακτικής και δράσης, αν και ποτέ δεν ήταν ή έγινε πολιτικός φορέας έκφρασης κινημάτων. Γιατί υπήρξαν (και υπάρχουν ακόμα) πολιτικά υποκείμενα που πίστεψαν ότι τα ζητήματα που είχαν αναδειχθεί κοινωνικά, θα μπορούσαν να βρουν αυθόρμητη θεσμική λύση. Αυτή η εξέλιξη έφερε σε έναν βαθμό την αύξηση της ταχύτητας για την ήττα των κινημάτων.

Το έλλειμμα κριτικής στο κυρίαρχο φαντασιακό δεν ξεμακιγιάρει τις πραγματικές συνθήκες που πρέπει να αμφισβητήσουν και να συγκρουστούν με την κανονικότητα της ανάθεσης, του κρατισμού, των αναλλοίωτων θεσμίσεων σε δεξιό ή αριστερό κυβερνητισμό. Αρκεί να σκεφτούμε ότι η πιο ακραία εκδοχή θεσμικής κριτικής (που πολλές φορές γοητεύει και τους αναρχικούς) αφορά το σχήμα τού διαλεκτικού υλισμού με τη βάση (-Οικονομία) και το εποικοδόμημα (-Πολιτική εξουσία). Άρα μετασχηματίζοντας τις σχέσεις παραγωγής θα αλλάξει νομοτελειακά και η πολιτική εξουσία -πιάσε το αυγό και κούρεφ’ το δηλαδή. Είναι

διαφορετικό το πλαίσιο λειτουργίας του κοινοβουλευτισμού (πολλές φορές και του εξωκοινοβουλευτισμού) και διαφορετικό εκείνο τής προεικόνισης της νέας πραγματικότητας που θέλουμε να δημιουργήσουμε. Ευτυχώς που το ζαπατίστικο μοντέλο αποκατέστησε πολιτικά την προεικόνιση στον αισθητό κόσμο. Τον υλικό κόσμο, για να μιλήσουμε με τη δική τους γλώσσα.

Γιατί είναι η κάθετη μορφή οργάνωσης στον τρόπο που λαμβάνονται οι αποφάσεις και η οριζόντια στον εθελοντισμό που δημιουργούν τη γραφειοκρατία εντός των μεγάλων ή μικρών κομματικών μηχανισμών, με αποτέλεσμα να θέλουν να εκφράσουν την κοινωνία αλλά να μην παρατηρούν ότι η κοινωνία λείπει. Κι εδώ, προφανώς, έχει ενδιαφέρον το κάλεσμα της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης που βάζει ως επίκεντρο εναλλακτικής την Αντιεξουσιαστική Συνέλευση, για την αυτεξούσια κατάκτηση της προοπτικής με βάση την οριζοντιότητα, την αυτοοργάνωση, την αντι-ιεραρχία. Ως μια δυναμική και διαρκώς αυτοθεσμίζουσα δομή και όχι ως μια τεχνική ιδεολογική φιλελεύθερη κατασκευή των πλασιέ της επανάστασης, που αθροίζουν ατομικές γνώμες.

Να βρεθούμε ακροθιγώς σε εκλογικά μονοπάτια: Η ψήφος στις εκλογές δεν εκφράζει μια άποψη αλλά, αντίθετα, αναθέτει μια εντολή – Η ανάθεση εξουσίας υπάρχει σε αστικό και δημόσιο δίκαιο (-το δημόσιο αφορά την κοινοβουλευτική εντολή), μόνο που στη δεύτερη συνθήκη δεν υπάρχει λογοδοσία. Άρα η αντιπροσωπευτική δημοκρατία (είτε με απλή είτε με αυξημένη αναλογική) αποτελεί το πιο σταθερό πόδι τής πολιτικής ετερονομίας. Για αυτό θα πρέπει να αναδειχτούν τα φαντασιακά που φτύνουν το χτικιό τής ανάθεσης και αναδεικνύουν το Δημόσιο ανάμεσα στο εγκλωβιστικό δίπολο Κρατικό-Ιδιωτικό. Με παράλληλη κατάργηση των τμημάτων της κοινωνίας που παρασιτούν, με αιρετούς και άμεσα ανακλητούς εκπροσώπους, δημιουργία πυρήνων αυτόνομης συνείδησης και οργάνωσης. Μια βαθιά κοινωνική αντιεξουσιαστική διαδικασία που θα απομαγεύσει είτε από την

προσμονή των θεσμικών διευθετήσεων είτε από το μαρξιστικό φαντασιακό, που θέλει τη χειραφέτηση σε οικονομικό και πολιτικό πεδίο να γίνεται σε κεφάλαια. Πάντα μέσω της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Δηλαδή απομάγευση από πρακτικές που δοκιμάζονται σε παγκόσμια κλίμακα εδώ και δύο αιώνες. Και, για όποιον δεν το έχει παρατηρήσει, έχουν διατηρήσει τα κοινωνικά θέματα δύο αιώνες πίσω.